

Anul XXI.

Cluj, 10 Februarie 1939

Număr comemorativ

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA, CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. — Apare de 2 ori pe lună. — Inserțiuni se primesc după învoială

PAPA PIUS XI.

1857

1939

† PAPA PIUS XI.

Venerați Frați și Preaiubiți Fii!

Vineri dimineața, într-o clipă, a împânzit lumea întreagă marea durere a pierderii Capului a toată creștinătatea, prin trecerea la cele vecinice a Sfântului Părinte Papa Piu al XI-lea, al 265-lea urmaș al Sfântului Petru, corifeu al apostolilor și temelie nebiruită a Bisericii Domnului.

La vârsta patriarhală de 81 ani, în cea mai deplină stăpânire a luminei gândului înalt, a trecut pragul vecinicii marelui suflet.

Copleșiți de durere plecăm genunchii sufletului nostru, cu întreagă creștinătatea și chiar cu toți cei ce sunt în afară de granițele împărăției ei și ne închinăm în rugăciuni fierbinți, pomenirii celui ce a fost, cu adevărat, stâncă nebiruită a credinței, neclintit în izbirea infricoșatelor valuri ale puterilor întunerecului. Cu minte luminată și braț înalt, a îndreptat cuvântul adevărului Domnului.

Cu acesta, din înălțimea Vaticanului, a luminat, în zile grele și rele peste măsură, cărarea Bisericii lui Hristos și a revărsat, din prisosință, bogăție de lumină pe cărarea omenirii, întregi.

Așezat Domn și Stăpân în împărăția lui Dumnezeu, pe pământ, s'a făcut tuturor slugă închinând toate clipele, din toate zilele, în slujba tuturor.

A lucrat puternic, inzestrat cu darul ceresc, pentru înțelegerea împărăției lui Dumnezeu în suflete, chemând stăruitor la cunoștința adevărului că împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și beaură, ci dreptate, pace și bucuria Sfântului Spirit.

A vestit pacea în dreptate și din aceasta, bucuria neamurilor.

Intreaga sa lucrare sfântă a fost îndreptată pentru a stăpâni „Pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos“.

Sufletul său mare a încercat, din plin, durerea cea mare. Durerea bisericii întregi, din lumea întreagă, sângerarea fără de sfâr-

șit a sutelor de mii, a milioaneilor celor multe

A putut cu adevărat să înțeleagă și să trăiască, pe deplin, cuvântul marelui Apostol al neamurilor: „Cine suferă dintre voi și eu să nu sufăr? Cine se rușinează dintre voi și eu să nu mă aprind? „**Grija tuturor Bisericilor o port!** Această suferință, această aprindere, această grijă, mare peste măsură, am auzit-o noi desprinzându-se de pe buzele sale binecuvântate și de-atâteaori binecuvântătoare, în preajma sfințelor Sărbători ale Nașterii, când am fost fericit a-i duce vestea bună de pe plaiurile noastre, binecuvântate de Dumnezeu cu credincioși buni, cari înalță din jertfa lor de multe zeci de milioane biserici, într-o vreme când în alte părți sângerază biserica și sute și mii de altare pogoară în cenușă. — cuvintele sfâșietoare de durere: „**am suferit mult, am suferit foarte mult!**“ Suferința nu a trupului, ci a sufletului, cuprinzător a toată suferința, în grija tuturor bisericilor, și peste acestea suferința omenirii întregi.

A rămas însă urmașul lui Petru, în toate zilele, până în ultima zi, stâncă nebiruită a adevărului, luptător neînfricat, pentru pace și chemător luminat și stăruitor la căile păcii.

Frumusețea și mărirea morală a fost aceea care a încununat fruntea Sa senină și înaltă, în cei șaptesprezece ani de glorioasă și luminătoare cărmuire a Bisericii Domnului Isus.

Părinte al creștinătății, Părinte bun al tuturor. Părinte deosebit de bun pentru această biserică, din care suntem fericiți a face parte.

Biserica română unită a simțit revărsarea dragostei Părintelui generos, deschizător de izvoare de lumină, pentru cărările vieții sale sufletești.

Plin de aleasă afecțiune pentru scump neamul nostru, purtător de lumină romană, așezat drept moștenitor al împărăției roman: de Răsărit.

Recunoștința noastră neperitoare va păstra pomenirea unuia dintre cei mai mari Papi, urmași ai sfântului Petru, cu sufletul bun și cald pentru Biserica și neamul nostru.

Cu cât drag s'a interesat de neamul nostru și de țara noastră în ultima convorbire și caldă a fost îmbrățișarea sufletului Său în binecuvântarea încredințată nouă, pentru toți, a căror credință și dragoste i-au dat atâta mângâiere.

Marele suflet a trecut pragul veșniciei. I-L plânge, cu adevărat, lumea întreagă. Toate popoarele, toate limbile. Cinstire mare și închinăciune deplină și a celor din afară. Cinstea sufletului bun, curat, drept, neclintit în cuvântul Domnului, în cuvântul Evangheliei Sale sfinte.

Să-L plângem, dimpreună cu lumea întreagă, Venerați Frați și Preaiubiți Fii. A fost Părintele tuturor; mai ales al celor slabi, al celor mici, al celor în suferințe, al fraților mici ai Domnului.

A fost Părintele nostru bun. Să vărsăm durerea sufletului nostru recunoscător. Clopo-

tele tuturor bisericilor din această vladicie de Dumnezeu păzită să plângă durerea noastră trei zile de trei ori pe zi, chemând la reculegere și rugă cucernică credincioșii de pretutindeni.

Frații preoți să slujească o sfântă liturghie pentru odihna Părintelui creștinătății. În Duminica după primirea acestei pastorale să se cetească poporului credincios și să se slujească s. părastas pentru odihna sufletului mare.

Deodată, de pe acum, vom înălța rugăciuni fierbinți către Domnul, să coboare lumina cerescului dar în sufletele celor chemați să aleagă urmaș în Scaunul văduvit al lui Petru, pentru a ridica Păstor, Povățuitor și Cărmuitor luminat și puternic în faptă și cuvânt, în vremurile de grea cumpănă prin care trece omenirea.

Rugăm-Te Doamne Isuse Hristoase chiamă cu dumnezeiasca, fericitoarea Ta chemare pe slujitorul Tău mare și credincios: „**întră întru bucuria Domnului Tău**“. Amin.

In veci, cu mărire și recunoștință neperitoare, pomenirea Lui. Amin.

Cluj, la 10 Februarie 1939.

Episcop Iuliu

Cu ocazia trecerii la veșnicie a **Marelui Pontifice Roman Papa Pius XI-lea** am exprimat telegrafic **Eminentei Sale Cardinalului Camerleng Eugeniu Pacelli**, în numele Nostru, al clerului și al poporului credincios din Eparhia noastră, sentimentele celor mai profunde dureri isvorătoare de **calde rugă** pentru moartea gloriosului **Suveran Pontif, lumină stră-**

lucitoare, îndrumător de popoare, generos binefăcător al Bisericii Române Unite în credința Romei, suflet mare și călăuzitor al omenirii spre împărăția lui Hristos Domnul în pace.

Eminentissimul Cardinal Camerleng Eugeniu Pacelli a binevoit a ne răspunde cu următoarea telegramă:

Città del Vaticano 21. 11. 14. 30.

Excelenței Sale Episcop Iuliu Hossu Cluj.

Mulțumesc Excelenței Voastre și întregii Eparhii pentru exprimarea de atașament și creștinească **preocupare** pentru Pontificele decedat.

(ss) Cardinal PACELLI CAMERLENG.

† Sanctitatea Sa Papa Pius al XI, Părintele creștinătății a trecut la cele eterne

În dimineața zilei de 10 Februarie stațiunile de radio din toată lumea au vestit omenirii de pe glob, că Părintele creștinătății, Sanctitatea Sa Papa Pius al XI-lea, Servus servorum Dei, a trecut la cele vecinice, în reședința Sa din Cetatea Vaticanului din Roma.

Știrea a fost transmisă dela postul de Radio din Vatican, și în câteva clipe a făcut circuitul lumii, anunțând doliul mare și solemn al Bisericii Catolice și, în aceeași măsură, a întregii omeniri.

Din apropierea Catedrei lui Petru, de unde, de atâtea ori a învățat întreaga creștinătate și omenirea întreagă, s'a trimts trista și zguduitoră veste, că marele dascăl apostolic al lumii nu mai este printre cei vii.

Și-a părăsit postul cel mai înalt de îndrumare ideologică și etică a lumii din chemarea Domnului, nu din voia Sa. Pentru că Sfântul Părinte, cu toată vârsta patriarhală de peste optzeci de ani, cu toate suferințele fizice ce nu-l părăseau de ani de zile, a rămas, cu puteri supraomenești, la postul Lui de veghe și de îndrumare, și de nespuse suferințe morale, pentru suferințele Bisericii lui Hristos.

De ani, telegramele vestiau în restimpuri de suferințele Papei. Lumea întreagă se interesa de cel mai mic zvon în legătură cu sănătatea Sa. Rugăciuni fierbinți se ridicau în toate colțurile pământului pentru viața Lui.

Și după fiecare telegramă neliniștitoare, urmau altele cari vesteau bucuria că Papa și-a reluat activitatea.

Rar va fi trăit un om în lume de sănătatea și viața căruia să se intereseze și să tremure atâtea milioane de oameni. Pentru că SS. Papa Piu al XI a fost cea mai valoroasă și mai unanim stimată personalitate a omenirii de după război.

* * *

Marele adormit în Domnul din Vatican a fost o figură culturală și științifică de pri-

mul ordin, înainte de a ajunge pe Scauuul lui Petru. Misiunile diplomatice ce i s'au încredințat în cursul vieții de Roma Papală, în diferite țări, L'au făcut cunoscut și general apreciat în toate cercurile diriguitoare ale Europei. Știința, înțelepciunea, vederea comprehensivă și înaltă a problemelor celor mai grele, tactul fin de diplomat de rasă, L'au ridicat la o treaptă de autoritate necontestată.

Muncitor din frageda tinerețe, primind cu seriozitate adânc creștină viața și problemele ei, acela pe care Pronia îl alesese să conducă naia lui Petru, a înțeles de timpuriu că cea mai desăvârșită jertfă ce i-o poate aduce omul muritor Creatorului, pe lângă o viață curată și cinstită, mergând pe urmele Domnului, este prinosul muncii desinteresate.

Ora et labora, a fost lozinca unei întregi vieți de altruism și de sfințenie.

Cu această structură spirituală adânc creștină, verificată într'o lungă scurgere de ani, cardinalul Achile Ratti ajunge la o vârstă înaintată pe Scaunul pontifical al Episcopilor Romani. Preot după inima lui Isus, el a aflat în slujba preoțească închinată lui, toată tăria atitudinii sale în viață, și înainte, și după ce a ajuns Părintele Creștinătății și capul suprem al Bisericii Catolice.

* * *

Personalitatea SS. Piu al XI, activitatea lui ca Papă, în biserică și în omenirea întreagă, nu poate fi nici schițată într'un articol. Așa e de complexă, așa e de bogată această excepțională figură de Papă, chiar între ceialalți mari Papi, încât se vor scrie volume întregi în cari abia va fi cuprinsă semnificația trecerii sale pe la cârma bisericii și în lume.

Sfântul Părinte, chemat de Domnul la odihna vecinică, a luat cârma Bisericii într'o vreme când nu mai era nici o cârmă în omenire.

În vremile de fierbere și prefacere cum-

plită de după războiu, într'o lume neașezată și care nu știa cum să se așeze.

Nu curente și porniri contrare catolicismului, ci organizare satanică pentru însăși suprimarea creștinismului și a oricărei religii pozitive, umplea cu vuet lumea, Nu mai băteau vânturile necredinți, ale indiferentismului numai, ci porniseră uragane cu menirea să desrădăcineze din lume, copacul crescut mare peste tot pământul, din sămânța simbolică de muștar, Biserica lui Hristos. Nu numai biserica catolică, ci și cea ortodoxă și toate bisericile erau amenințate cu distrugerea.

SS. Pius al XI. a luat cârma bisericii în vremuri asemănătoare celor prorocite de Apocalips, în legătură cu venirea lui Antihrist.

Pe lângă afirmarea ateismului materialist, amenința lumea întreagă cu perire lupta de exterminare a claselor sociale, începută și consumată mai întâi în Rusia sovietică.

Amenința, din clipă în clipă, izbucnirea unui nou cataclism universal prin deslănțuirea războiului.

Nu mai era în lume nici o cârmă, și noul Pontifex, din locul Lui de veghe și îndrumare universală, trebuia să indice una, să lumineze prăpastiile în cari se avânta oarbă omenirea, să arate drumul drept al omului, al societății și al Statelor în lume.

.

El era menit să învețe lumea într'o vreme, când milioane de creștini, în Rusia, Mexico, Spania, și sute de mii de preoți căzuseră de sabia ateismului și a francmazoneriei universale, în cea mai crudă și uriașă persecuție pe care creștinismul a îndurat'o dela întemeierea lui.

A trebuit să învețe, an de arândul, într'un desăvârșit complot de mutism al presei mondiale iudeo-francmasonice. Zeci de mii de martiri au căzut în Mexico, fără ca această presă să înregistreze un singur caz, când executarea alor doi bolșevici în America a făcut'o să se cutremure din temelii.

Învățătura apostolică a Papei n'a fost difuzată decât prin Biserică și organele sale. Complotul tăcerii era greu, ca o piatră de moară.

Cu sufletul însângeret de nesfârșitul șir al martirilor de azi, — când nici un suflet omenesc nu se mai putea gândi, că în lumea

civilizată de azi mai pot fi uciși și torturați oameni pentru credința lor religioasă — Papa Piu al XI. între vaetele ucisilor din Spania vecină, cari ajungeau până la El, nu și-a uitat de misiunea Sa divină.

A învățat și a condus din catedra lui Petru. Și-a scris enciclicile istorice cu lacrimi în ochi, și cu pumnalul durerii de părinte în inimă.

A condamnat ateismul sovietici de Stat, într'o mare Enciclică. Nu l-a condamnat numai: ca ideologie l-a zdrobit literalmente cu o argumentare, căreia nu-i poate rezista nici un intelect omenesc, și nici o inimă.

Dar, în aceeași vreme a inițiat acțiunea de ajutorare a creștinilor flămânzi din raiul bolșevic.

A condamnat, cu aceeași tărie și putere de argumentare, doctrina și activitatea francmazoneriei internaționale și a metodelor ei, ca pe izvorul, din care țșnește lupta împotriva lui Hristos Mântuitorul și Hristos Regele.

În altă mare Enciclică a luat apărarea Bisericii în Germania față de tendințele de întoarcere la păgânismul ancestral, sau de sustragere a liberei activități a Bisericii în cadrele Siatului și a intereselor sale.

A trecut cu multă înțelepciune peste conflictul ivit în Italia, între Biserică și Stat, reușind să armonizeze interesele celor două instituții, până la reconstruirea Statului papal, a Cetății Vaticanului.

..*

Dar aceasta e numai o lature a activității universale a Marelui Pontifex.

Punând creștinătatea în gardă față de dușmanul comun, El s'a întors cu dragoste și grije către oastea sa de credincioși și i-a organizat în aceea Acțiune catolică mondială a laicilor, care trebuie să devină cea mai puternică stavilă împotriva ateismului și a crainicilor lui.

Prin Enciclice și Pastorale a arătat din nou, în lumina vecinicului adevăr creștin, importanța și sfințenia căsătoriei creștine — în vreme, ce în Rusia era desființată; a traiului curat, a creșterii, a educației copiilor și a tineretului în duh creștin și de cinste.

A reimprospătat, prin alte Enciclice, preoților, marea și sfânta lor misiune în lume; a reorganizat instrucția și educația clerului.

A intrat adânc și temeinic în doctrinele so-

cială moderne, și a dovedit, că numai doctrina și morala creștină pot aduce armonia între clasele sociale, pot stinge lupta de clasă.

A arătat datoriile patronilor, ca și ale muncitorilor creștini.

Dar cine poate enumera și numai în fugă învățăturile universale ale S. Părinte?

Și, în aceeași vreme, datoria de a mângăia și alina suferințele creștinătății însângerate în atâtea țării!

Dela ascuțișul intelectului trebuia să coboare în profunziunile inimei pentru a lega ranele, ce se mai puteau tămădui.

Dar opera mare misionară, condusă cu atât zel și jertfă, în mijlocul lumii păgâne?

* * *

Biserica română unită dela noi pierde în S. S. Piu al XI. pe un mare binefăcător, iar poporul român un mare prieten.

Monumentalul Colegiu Pio Rumeno din Roma, e ridicat cu grija și cheltuiala marelui Papă. Ne sunt încă vii în memorie caldele cuvinte de dragoste pentru poporul român din decretul de înființare al Colegiului. Pe lângă Institutul Academic român din Roma, Colegiul Pio Romeno vestește lumii latinitatea noastră.

Pentru noile clădiri culturale din Blaj, repausatul Părinte a adus frumoase jertfe materiale.

Vechea clădire a Minorităților din Cluj, împreună cu biserica, azi devenită catedrala „Schimbarea la Față“, este cel mai prețios cadou făcut de Marele Papă bisericii române unite.

Concordatul cu România s'a încheiat sub pontificatul Lui.

O grije deosebită și o mare înțelegere și dragoste a arătat S. Părinte în tot timpul pontificatului pentru biserica noastră.

De aceea recunoștința noastră va fi vecinică. La altarele bisericilor române unite se va face mereu pomenirea marelui adormit din Vatican.

Odihnească în pace!

I. Agârbiceanu

Date biografice.

Papa Pius XI s'a născut în 1857 în ziua de 1 Maiu în satul Desio de lângă Milano. Tatăl lui, Francisco Ratti, a fost funcționar, iar mama, față de care a păstrat toată viața o adorație fierbinte, femeie simplă, iubitoare de Dumnezeu. Familia aceasta a avut 4 băieți și o fată.

Copilul Achilles, care avea să ajungă Papă, a învățat buchile la preotul comunei Desio, pentru că satul nu avea școală. La unchiul său Ratti Domian din Asso, unde își petrecea vacanțele, copilul a fost remarcat de arhiepiscopul din Milano Nazari Calabiana care l-a dus la seminarul sf. Petru din Milano unde a făcut gimnaziul. De aici a ajuns în liceul din Monza, iar mai târziu la colegiul San Carlo din Milano, unde a făcut teologia. A fost pretutindeni un elev deosebit de inteligent, dotat mai ales în științele matematice.

După ce a luat diaconatul la 22 de ani, Achilles Ratti a ajuns alumn al Universității gregoriana papale din Roma. Aici s'a sfințit de preot, luând trei doctorate, în drept bisericesc, în teologie și în filozofie. În acest timp a fost prezentat Papei Leon XIII, care l-a binecuvântat, fără a bănui atunci că a stat față în față cu unul din succesorii săi.

La 25 de ani, îl întâlnim profesor de teologie la Milano, orator ascultat și savant cu reputație. La 30 ani ajunge bibliotecar al „Ambrosiane“ din Milano, una dintre cele mai mari biblioteci de colecțiuni științifice a lumii.

Aici, după ce publică vreo 60 de studii istorice, în 1907 îi urmează orientalistului Ceriani Antoniu în postul de director.

Ca preot, a dezvoltat o activitate de model, în toate sectoarele vieții sociale.

Când înainte cu 22 de ani, Polonia și-a recăștigat independența, Papa Benedict XV l-a trimis la Varșovia pe Achilles Ratti, în vizită apostolică. Acolo el a adâncit istoria poporului polon, a vizitat țara în lung și lat, încercând apoi să treacă și în Rusia, spre a veni în ajutorul bisericii persecutate.

Datorită activității lui Achilles Ratti, Sf. Scaun a recunoscut cel dintâiu noul stat polon, în capitala căruia era acum Nunțiu Apostolic, cu gradul de episcop de Lepanto.

Avea acum 62 de ani, dar puterea de muncă nu i-a slăbit cătuși de puțin. A luptat ca un atlet el creștinătății împotriva comunismului.

După ce, în calitate de vizitator apostolic al întregului răsărit european a vizitat țările baltice și a salvat mulți prizonieri de război din Rusia, precum și numeroși preoți, a fost înălțat la rangul de Cardinal fiind numit arhiepiscop de Milano. S'au întâmplat acestea în 31 Iunie 1921. Un an mai târziu, după moartea Papei Benedict XV din 22 Iunie 1922, a fost ales însuși Papă.

Incoronarea lui s'a făcut în 22 Februarie 1922, în biserica Sf. Petru, în prezența a 60.000 oameni.